

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 16 februari 2016

Vragen nr. 10

Vragen van de heer **J.H. Leever** (Ouderenpartij NH) over schatkistbankieren en de BNG en NWB

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 21 januari 2016 door het lid van Provinciale Staten, de heer **J.H. Leever** (ONH), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

Inleiding:

Op 15 december 2013 is het schatkistbankieren verplicht geworden. In 2015 hebben we vernomen dat het ook mogelijk was om geld bij de BNG en NWB te stationeren. Dat zou een hoger rendement opleveren. Vanuit de begroting 2016 was niet duidelijk welke wegen de provincie op dit terrein bewandelde. Daarom heeft de Ouderenpartij (OPNH) over dit onderwerp enkele vragen gesteld voor de MvA 2016.

Hieronder staan de vragen met de antwoorden van het college.

Vraag 106	M&F	OPNH	Dhr. J.H. Leever
Schatkistbankieren		Post	
<p>Vragen</p> <p>a. Met welk bedrag zal in 2016 gemiddeld geschatkistbankierd worden?</p> <p>Bij het Rijk kan alleen met deposito's gewerkt worden.</p> <p>b. Waarom kan er alleen met deposito's gewerkt worden?</p> <p>c. Wat is de gemiddelde grootte van die deposito's?</p> <p>d. Wat is de gemiddelde looptijd van die deposito's?</p> <p>e. Is het verplicht om bij het Rijk schatkist te bankieren of zijn er nog andere mogelijkheden zoals de Nederlandse Waterschapsbank (NWB en Bank Nederlandse Gemeenten (NBG)?</p>			
<p>Antwoorden</p> <p>a. Op prognosebasis verwachten wij een bedrag van ca. € 700 miljoen.</p> <p>b. Voor decentrale overheden betekent schatkistbankieren dat zij al hun overtollige middelen aanhouden in de schatkist bij het ministerie van Financiën. Dit houdt in dat geld en vermogen niet langer bij bijvoorbeeld banken buiten de schatkist mogen worden aangehouden. Overtollige middelen mogen alleen in rekening-courant en via deposito's bij de schatkist worden aangehouden.</p> <p>c en d. Door de lage rentevergoedingen (op 21 september 2015 0,02 % voor 4 jaar vast) is besloten om al onze middelen bij de schatkist op rekening courant te laten staan en geen deposito's af te sluiten.</p> <p>e. Op 15 december 2013 is de wet verplicht schatkistbankieren van kracht geworden. Vanaf dat moment zijn alle decentrale overheden verplicht om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden.</p>			

Uit deze antwoorden blijkt niet duidelijk hoe de situatie is van de provincie m.b.t. de BNG en NWB. Antwoord e geeft geen antwoord op onze vraag e.

In de commissie M&F hebben we bij de behandeling van de MvA 2016 nogmaals gevraagd of de provincie nu ook met de BNG en/of de NWB werkte.

De gedeputeerde antwoorde toen dat de provincie er mee bezig was. Het gaf de indruk dat de provincie met de BNG en NWB werkte of ging werken.

In het genoemde artikel in Binnenlands Bestuur staan enkele interessante gegevens over het geld beleggen bij de BNG en de NWB.

Deze zijn:

1. Provincies kunnen geld beleggen in door de BNG en NWB uitgegeven producten. Het betreft – in principe – eeuwigdurende, achtergestelde leningen ter versterking van haar kapitaalpositie.
2. Geld beleggen bij de BNG en NWB is volkomen legaal.
3. De provincies Groningen, Friesland, Overijssel, Gelderland, Noord-Brabant en Limburg en één gemeente Teylingen hebben geld belegd bij de BNG.
4. Bij de NWB hebben de provincies Groningen, Friesland, Noord-Brabant en Limburg geld uitstaan.

Wat direct opvalt is dat vele provincies gekozen hebben voor het hogere rendement bij de BNG en NWB, maar dat de provincie Noord-Holland niet in dat rijtje staat.

Vragen:

1. Wat is op dit moment het rendementspercentage bij de Rijksschatkist, de BNG en de NWB?

Uit de hiervoor genoemde vraag van het MvA 2016 blijkt, dat de verwachting is dat de provincie met een bedrag van € 700 mln in 2016 gaat schatkistbankieren.

2. Wat is naar schatting het rendement in euro's voor het jaar 2016 in het geval die € 700 mln geheel bij:
 - a. bij de Rijksschatkist is gestationeerd?
 - b. bij de BNG is ondergebracht?
 - c. bij de NWB is belegd?
3. Waarom ziet de provincie af van het hogere rendement bij de BNG en de NWB?
4. Stapt de provincie in de toekomst geheel of gedeeltelijk ook over naar de BNG en/of NWB, zo nee waarom niet?

Bijlage: 1

Bijlage

<http://www.binnenlandsbestuur.nl/financien/nieuws/rijk-vist-naast-miljoenen-provincies.9514727.lynkx>

Rijk vist naast miljoenen provincies

Hans Bekkers 16 jan 2016

Vermogende provincies hebben een manier gevonden om onder het verplicht schatkistbankieren uit te komen. Ze beleggen een deel van hun miljoenen in leningen aan de BNG Bank en de NWB Bank.

Laag rendement

Sinds december 2013 zijn decentrale overheden verplicht hun overtollige middelen te stallen bij het ministerie van Financiën. Het zou veiliger zijn en tegelijk het EMU-tekort van Nederland drukken. Iedere euro die decentrale overheden aanhouden in de schatkist, vermindert de externe financieringsbehoefte van het rijk. Dat het rijk minder hoeft te financieren op de markt, vertaalt zich direct in een lagere staatsschuld. Nadeel is dat schatkistbankieren de deelnemers een veel lager rendement geeft dan wanneer ze met hun geld de reguliere markt op gaan

Achtergestelde lening

Provincies hebben daar iets op gevonden: ze beleggen een deel van hun vermogen in door de BNG Bank en NWB Bank uitgegeven producten. Het betreft – in principe – eeuwigdurende, achtergestelde leningen. De overheidsbanken geven die uit om op die manier hun kapitaalpositie te versterken.

Legale constructie

De lening van BNG Bank blijkt geplaatst bij de provincies Groningen, Friesland, Overijssel, Gelderland, Noord-Brabant en Limburg en één gemeente: Teylingen. Het zijn bestaande aandeelhouders van BNG Bank. Zij hebben er volgens het ministerie van Financiën 'belang bij dat hun bank voldoet aan de geldende kapitaaleisen.' Het ministerie antwoordt dat op vragen van VVD-Tweede Kamerlid Mark Harbers in hoeverre de constructie legaal is. Het antwoord daarop is dus ja.

Bij de totstandkoming van de voorwaarden van de lening en de beoordeling van de risico's die met de lening verbonden zijn hebben deze decentrale overheden zich gezamenlijk laten bijstaan door een onafhankelijk financieel adviesbureau. Behalve de BNG Bank blijkt daarnaast ook de NWB Bank in 2015 om dezelfde reden – versterking van de kapitaalpositie – vergelijkbare leningen te hebben geplaatst bij de provincies Groningen, Friesland, Noord-Brabant en Limburg.

Publieke taak

De constructie valt volgens Financiën binnen de wettelijke regels, omdat daarin is opgenomen dat openbare lichamen uitsluitend ten behoeve van de uitoefening van de publieke taak leningen kunnen aangaan, middelen uitzetten of garanties verlenen. Voor het overige houden zij hun liquide middelen in 's rijks schatkist aan. 'Het rijk kan niet voorschrijven wat de publieke taak van decentrale overheden is. Kapitaalverstrekkingen door een provincie of gemeente aan de eigen sectorbank kunnen worden beschouwd als invulling van de publieke taak. Wanneer de provincie Friesland BNG Bank en NWB Bank dus aanmerkt als instellingen die een publieke taak verrichten, mogen deze middelen verschaft worden aan deze banken. De uitbreiding van het vermogen stelt de sectorbanken BNG Bank en NWB Bank in staat om hun maatschappelijke functie, het zo goedkoop mogelijk financieren van de Nederlandse (semi)publieke sector, goed te blijven vervullen', aldus het ministerie.

Ons antwoord aan Provinciale Staten luidt als volgt:

Vraag 1:

Wat is op dit moment het rendementpercentage bij de Rijksschatkist, de BNG en de NWB? Uit de hiervoor genoemde vraag van het MvA 2016 blijkt, dat de verwachting is dat de provincie met een bedrag van € 700 mln in 2016 gaat schatkistbankieren.

Antwoord 1:

De actuele rentestand bij de Rijksschatkist (d.d. 01 februari 2016) is voor de rekeningcourant 0,00%, voor de deposito's met een looptijd tot 7 jaar bij de Rijksschatkist 0,00%, voor de deposito's met een looptijd van 7 jaar bij de Rijksschatkist 0,04%.

De rentevergoeding van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG Bank) en de Nederlandse Waterschapsbank (NWB BANK) voor hybride kapitaalleningen is afhankelijk van de omvang van de lening en het instapmoment. Beide zijn voor de provincie Noord-Holland niet van toepassing.

Vraag 2:

Wat is naar schatting het rendement in euro's voor het jaar 2016 in het geval die € 700 mln geheel bij:

- a. bij de Rijksschatkist is gestationeerd?
- b. bij de BNG is ondergebracht?
- c. bij de NWB is belegd?

Antwoord 2:

- a. De rentevergoeding van de uitgezette tijdelijk overtollige middelen bij de Rijksschatkist is op dit moment 0,00%
- b. en c. De rentevergoeding voor hybride kapitaalleningen bij de BNG Bank en NWB Bank is niet van toepassing en bijgevolg niet in te schatten.

Vraag 3:

Waarom ziet de provincie af van het hogere rendement bij de BNG en de NWB?

Antwoord 3:

In 2009 hebben Provinciale Staten van Noord-Holland op basis van de notitie 'Evenwicht Risico en Rendement' gekozen voor schatkistbankieren als de meest veilige vorm van uitzetten van tijdelijk overtollige middelen (PS-16 november 2009). Naderhand is de wet verplicht schatkistbankieren van kracht geworden (15 december 2013). De keuze van Provinciale Staten is destijds met onderstaande argumenten gemotiveerd;

- Het uitzetten van tijdelijk overtollige middelen is geen kerntaak van de provincie;
- Grote investeringen in de treasuryfunctie, controle en toezicht moeten voorkomen worden;
- De wijze van uitzetten moet goed aan de inwoners van Noord-Holland uit te leggen zijn.

De BNG Bank en de NWB Bank hebben provincies verzocht om hybride kapitaal te verstrekken vanwege de nieuwe regelgeving voor banken (Basel III). Een hybride kapitaallening is achtergesteld t.o.v. reguliere leningen en obligaties. De looptijd van de hybride kapitaallening is eeuwigdurend en de lening is slechts verhandelbaar onder bepaalde voorwaarden.

Het risicoprofiel van deze hybride kapitaalleningen (achtergestelde lening, aflossing en rentebetaling zijn discretionair) past niet binnen het provinciaal beleidskader om tijdelijk overtollige middelen op de meest veilige wijze uit te zetten. Op basis van de actuele meerjarige liquiditeitsprognose is het eeuwigdurend, c.q. langdurig (> 5 jaar) uitzetten van tijdelijk overtollige middelen bovendien ongewenst.

Vraag 4:

Stapt de provincie in de toekomst geheel of gedeeltelijk ook over naar de BNG en/of NWB, zo nee waarom niet?

Antwoord 4:

Nee, een dergelijke overstap is niet in overeenstemming met het provinciale beleidskader.